

Notat

Bilag 3 Mulige initiativer til fremme af omstilling

På baggrund af den gennemførte interessentdialog vurderer forvaltningen, at nedenstående initiativer kan iværksættes i Københavns Kommune for at fremme omstilling til el i de forskellige brancher. Nedenstående oversigt viser, hvilke initiativer der kræver finansiering, og hvilke der kan afholdes inden for egen ramme. Under de enkelte initiativer fremgår det desuden i parentes, om det kommer direkte fra en interessent (navn på interessent), eller om det er foreslået af forvaltningen på baggrund af dialogprocessen og den politiske bestilling om at redegøre for, hvad Københavns Kommune kan igangsætte på området inden 2028 (TMF). Nedenfor oversigten er de enkelte initiativer inddelt under temaer og uddybet yderligere.

Initiativ	Økonomiestimat
1. Udbud af kommunale arealer administreret af KEJD	Ca. 2,6 mio. kr.
2. Udbud af kommunale vejarealer til lyn- og hurtigopladning (TMF)	Ca. 1,2-1,6 mio. kr.
3. Krav til fossilfri/eldrevne køretøjer ifm. udbud (Dansk Industri)	Kræver ikke finansiering
4. Reservation og udbud af arealer til opladning af godstransport (Dansk Industri og Dansk Erhverv)	Ca. 1,0-1,5 mio. kr.
5. Opstilling af ladeinfrastruktur på erhvervspladser (TMF)	Ca. 0,2 mio. kr.
6. Fremme distribution i ydertimerne for støjsvage køretøjer (Dansk Industri og Dansk Erhverv)	Kræver ikke finansiering
7: Tilladelse til opstilling af lyn- og hurtigladeinfrastruktur ifm. Movias udbud (Movia)	Kræver ikke finansiering
8. Etablering af lyn- og hurtigopladningspladser til flextrafikens køretøjer (Movia)	Ca. 0,8 mio. kr.
9. Udarbejdelse af strategi for opladning af turistbusser (Dansk PersonTransport)	Ca. 0,5 mio. kr.)
10. Samarbejde og krav i anlægsprojekter (TMF)	Kræver ikke finansiering
11. Udvikling af nye målsætninger og initiativer for ladeinfrastruktur i Københavns Kommune (TMF)	Kræver ikke finansiering

Generel etablering af ladeinfrastruktur

Initiativ 1: Udbud af kommunale arealer administreret af KEJD (TMF)

14-03-2024

Sagsnummer i F2
2023 - 14781

Dokumentnummer i F2
102650

Sagsnummer i eDoc
2023-0365327

Mobilitet, Klimatilpasning og
Byvedligehold
Islands Brygge 37
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Københavns Ejendomme (KEJD) kan gennemføre yderligere udbud af ladeinfrastruktur på kommunens egne parkeringspladser i tilknytning til kommunens ejendomme. Udbud kan både omfatte arealer, der tidligere har været udbudt, og arealer, der endnu ikke har været udbudt.

Baggrund: KEJD's arealer har indgået som en del af COWI's kortlægning, og KEJD har i 2024 gennemført et udbud med henblik på opfyldelse af Ladestanderbekendtgørelsen. Udbuddet har givet mulighed for etablering af normal- og lynladere.

Et nyt udbud af hurtig- og lynladere forudsætter, at der afsættes midler ved kommende budgetforhandlinger til at udvælge og kvalitetssikre de arealer, COWI har peget på i deres analyse, kan udbydes til lynladere samt til gennemgang og udpegning af yderligere arealer og gennemførelse af udbud.

Økonomioverslag = 2,6 mio. kr. (kortlægning og registrering af eksisterende og potentielle parkeringspladser fordelt på ca. 1600 matrikler, koordinering, analyse, vurdering af placering ift. støjgener, markedsdialog med potentielle operatører, inddragelse af forvaltninger/institutioner/lejere mv., vurdering af slitage på parkeringsområdet og behov for øget renhold, gennemførelse af udbud, dialog med leverandører, kommunikation til slutbrugere og midler til skiltning og opmærkning af parkeringsbåse).

Initiativ 2: Udbud af kommunale vejarealer (TMF)

Teknik- og Miljøudvalget kan pålægge Teknik- og Miljøforvaltningen at igangsætte et udbud med ca. 3-5 lokationer, hvor ladestanderne opstilles i eksisterende byrum med mindre byrumsændringer (Der tages forbehold for at TMF kan finde egnede arealer), tidligere end COWI har anbefalet i Kortlægning af mulige placeringer af hurtig- og lynladere i København, som blev fremlagt på Teknik- og Miljøudvalgets møde den 12. juni 2023.

Dette forudsætter, at der afsættes midler ved kommende budgetforhandlinger til at udvælge og kvalitetssikre de arealer, COWI har peget på i deres analyse kan udbydes til lynladere samt til udpegning af yderligere arealer og gennemførelse af udbud.

Økonomioverslag = 1.2-1.6 mio. kr. (projektledelse, ekstern rådgivning, og evt. omdannelse eller nedlæggelse af parkeringspladser). Der er mulighed for at leje parkeringspladser ifm. behov for erstatningsparkeringspladser.

Krav i udbud generelt

Initiativ 3: Krav til fossilfri/eldrevne køretøjer ifm. udbud (Dansk Industri)

Teknik- og Miljøudvalget kan pålægge forvaltningen at gå i dialog med Økonomiforvaltningen om at stille øgede krav til anvendelse af fossilfri køretøjer ifm. indkøb og byggeprojekter og derigennem give markedet incitament til at omstille deres vognpark. Jf. anbefalinger fra de respektive brancher er det dog vigtigt, at evt. krav formuleres i dialog med markedet, så der både stilles ambitiøse og realistiske krav.

Baggrund: Borgerrepræsentationen besluttede den 4. marts 2021, at reduktion af klimaaftrykket fra indkøb skal være ét ud af tre spor i den kommende Klimaplan 2035 med et pejlemærke på 50 procents reduktion fra indkøb. Der afsøges løbende forskellige virkemidler til at reduceret klimaaftrykket fra indkøb. Ved Budget 2023 (B, C, D, O, V, Ø,

Å) blev der vedtaget en pulje til reduktion af klimaaftryk fra indkøb, som er øremærket meromkostninger ved indkøb af klimavenlige produkter og services. Fra klimapuljen er der afsat midler til forskellige typer projekter, herunder eldrevene busruter og et innovationssamarbejde om reduktion af klimaaftrykket fra arbejdsbeklædning.

Godstransport

Initiativ 4: Reservation og udbud af arealer til opladning af godstransport (Dansk Industri og Dansk Erhverv)

Teknik- og Miljøudvalget kan pålægge Teknik- og Miljøforvaltningen at understøtte omstilling af godstransport ved i samarbejde med brancheorganisationer og transportvirksomheder at identificere arealer i Københavns Kommune der logistisk, trafikalt og byrumsmæssigt vil være velegnede til opladning af lastbiler og større varevogne, der ikke kan anvende almindelige kantstensladere. Herunder muligheden for samtænkning af arealer til omlastning med arealer til opladning.

Baggrund: COWI's rapport peger på, at der i dag findes tre deciderede truck-tankstationer i kommunen, hvor det kan forventes, der vil blive adgang til opladning i fremtiden. COWI har ikke haft til opgave at udpege arealer til decideret lastbilopladning, men har overordnet udpeget få steder, som måske kan anvendes til det formål. Disse lokationer mangler dog intern kvalitetssikring og kan evt. udbygges gennem yderligere dialog med branchen. Københavns Kommune opfordres desuden til at gå i dialog med By & Havn om muligheden for opstilling af lynladere på deres arealer, herunder Dampfærgevej omkring havneterminalen, til servicering af primært store lastbiler, fortrinsvis ifm. færgeoverfarterne. Resultaterne fra Green Mile projektet kan med fordel indgå i initiativet.

Økonomioverslag = 1-1,5 mio. kr. (projektledelse, branchedialog, projektmodning, rådgivning, sagsbehandling og udbud.

Initiativ 5: Opstilling af ladeinfrastruktur på erhvervspladser (TMF)

Teknik- og Miljøforvaltningen kan understøtte omstilling af godstransport og andre virksomheder ved at afsøge mulighed og markedsinteresse for opstilling af ladeinfrastruktur på kommunens knap 400 dedikerede erhvervspladser i kommende udbud af ladeinfrastruktur. COWI's gennemgang af erhvervsparkeringspladser i København viser dog, at der generelt er meget begrænset mulighed for etablering af lynladere ved disse pladser. Derudover vil der også være begrænset, hvilke af erhvervspladserne, som er egnet til normalladere. Det vides desuden ikke på nuværende tidspunkt, om der er interesse fra ladeoperatørerne for at etablere ladefaciliteter på disse pladser, da kundegrundlaget vil være mindre end på p-pladser med adgang for alle, og erhvervspladser typisk ligger alene. Erhvervspladserne kan tidligst medtages ved næste udbudsrunde. Det er ikke besluttet endnu, hvornår næste udbudsroundes afholdes (ultimo 2024 eller primo 2025)

Økonomioverslag = 0.2 mio. kr. til kortlægning og udarbejdelse af muligheder (Projektledelse, ekstern rådgivning). Udbud af opsætning af ladestandere ved erhvervspladser kan måske medtages i kommende udbud uden yderligere midler, men det afhænger af antal og type, som kræver kortlægning.

Initiativ 6: Fremme distribution i ydertimerne for støjsvage køretøjer (Dansk Industri og Dansk Erhverv)

For at fremme elektriske vare- og lastbiler kan Teknik- og Miljøudvalget pålægge forvaltningen at distribuere den vejledning til støjsvag varelevering i ydertimerne, som er under udarbejdelse i regi af Green Mile-projektet, til relevante butikker og transportører og give disse mulighed for at indgå frivillige aftaler om støjsvage vareleveringer. Ved at følge vejledningen kan vareleveringen gøres støjsvag og dermed mindske støjgener for naboer, samtidigt med at detail- og transportbranchens ønske om at i stigende grad at kunne levere varer i flere af døgnets timer imødekommes.

Baggrund: I forbindelse med Green Mile projektet, som er et samarbejde mellem Region Hovedstaden, Dansk Erhverv og 14 medlemsvirksomheder samt Den europæiske Investeringsbank, har branchen efterspurgt en kommunal vejledning, som kan bruges som dialogværktøj både i forbindelse med klagesager om støj, men også i forbindelse med indkøb af transportydelser både i privat og offentligt regi. Vejledningen forventes klar ultimo 2023.

Rutebusser/flexkøretøjer (offentlig transport)

Initiativ 7: Tilladelse til opstilling af ladeinfrastruktur ifm. Movias udbud (Movia)

Teknik- og Miljøudvalget kan beslutte at understøtte omstilling af rutebusser ved at give tilladelse til opstilling af ladeinfrastruktur på busterminaler på de buslinjer, hvor der er behov for dette. Movia vurderer i forhold til Københavns Kommune, at det muligvis kan være relevant at give operatøren mulighed for at opstille ladestationer ved (udvalgte) linje 5C-enderstationer. Movia er i færd med at afklare behovet for dette. Linje 500S har en meget lang linjeføring, og det kan derfor også være relevant med opladning ved linje endestation ved Ørestad St., når linje 500S skal genudbydes i 2026. Det skal nævnes i den forbindelse, at S-busserne er regionale buslinjer finansieret af Region Hovedstaden.

Baggrund: Movia har netop udbudt linje 600S som en del af A22 udbud af almindelig rutekørsel. Her er der givet mulighed for, at den operatør, som vandt driften, kan etablere stikbaserede ladere ved linjens endestationer. Linje 600S har Movias længste linjeføring, og hver bus kører mange km per dag. Operatøren skal selv forestå etablering af ladestationer og afholde alle omkostninger hertil. Operatøren får mulighed for at opstille ladestationer (én ved hver endestation) efter gæsteprincippet. Aftalen er begrænset til buskontraktens løbetid. Det skal nævnes i den forbindelse, at S-busserne er regionale buslinjer finansieret af Region Hovedstaden.

Initiativ 8: Etablering af opladningspladser til flextrafikkens køretøjer (Movia)

Teknik- og Miljøudvalget kan pålægge Teknik- og Miljøforvaltningen at understøtte omstilling af flextrafikken ved at fremme etablering af lynladestander, som kan benyttes af flextrafikkens køretøjer. Movia vurderer, at det primært vil være flextrafikkens el-minibusser, der vil være behov for at sikre ladeinfrastruktur til frem mod 2030. De vil have et større behov for opladning ved lynladere end flextrafikkens personbiler, og fordi disse køretøjer vil sætte særlige krav til dimensioner, frihøjde samt parkering. Initiativet kan evt. samtænkes med opladning af andre større erhvervskøretøjer.

Økonomioverslag = 0,6-0,8 mio. kr. (projektledelse, rådgivning og sagsbehandling).

Turistbusser

Initiativ 9: Udarbejdelse af strategi for opladning af turistbusser (Dansk PersonTransport)

Teknik- og Miljøudvalget kan pålægge Teknik- og Miljøforvaltningen at udarbejde en strategi for turistbusser, der tager højde for behovet for opladning og infrastruktur ved centrale turistdestinationer, og som hænger sammen med relaterede politiske initiativer. Relevante virksomheder og brancheorganisationer bør inddrages i udarbejdelse af en evt. strategi. I strategien kan bl.a. indgå analyser af opladningsbehov, samarbejder med branchen om udpeging af velegnede lokationer etc.

Baggrund: Den nye fjernbusterminal, som forventes medio i brugtaget 2024, er forberedt til, at der kan etableres opladning på arealet. Der er imidlertid ikke etableret ladeinfrastruktur på arealet, og på nuværende tidspunkt forventes det ikke at blive aktuelt. Dels fordi der forventes op mod 200 busser om dagen, der er begrænset plads i terminalen, samt at busoperatørerne skal betale en minuttakst for at benytte terminalen.

Borgerrepræsentationen godkendte den 23. september 2021 Handlingsplan for transport af turister, som indeholdt en række initiativer for, hvordan mængden af turistbusser i Indre By kan begrænses. Handlingsplanen indeholder imidlertid ikke mål eller initiativer til omstillingen af turistbusser til el, og det skal bemærkes, at der indtil videre kun er finansieret et enkelt initiativ i planens fase 1.

Økonomioverslag = 0,5 mio. kr. (projektledelse og rådgivning)

Maskiner på byggepladser

Initiativ 10: Samarbejde og krav i anlægsprojekter (TMF)

Teknik- og Miljøudvalget kan pålægge Teknik- og Miljøforvaltningen at øge indsatsen ift. at samarbejde og stille krav om anvendelse af emissionsfri arbejdsmaskiner og finansiere meromkostningerne hertil. Indsatsen er hidtil bundet op på midler til at dække merprisen for at få flere fossil- og emissionsfri arbejdsmaskiner på egne bygge- og anlægspladser. Det er imidlertid en forudsætning for omstillingen, at der samarbejdes med både byggebranchen, leverandører og forsyningsvirksomheder om at sikre, at der er strøm nok, og at logistik/infrastruktur er hurtig tilgængelig. Dette arbejde kan ikke afvente til 2028, men skal i gang snarest.

Baggrund: Københavns Kommune har siden 1. juli 2023 stillet krav til brug af fossil- og emissionsfri arbejdsmaskiner i alle anlægsprojekter og fra 1. januar 2024 i 25% af byggeprojekterne. Dette er muliggjort med midler fra Budget 2023 til perioden 2024-26, hvilket giver sikkerhed for markedsaktørernes omstilling. Kommunen er desuden medinitiativtager til en skalering af udbudskrav til emissionsfrit udstyr blandt foreløbigt 18 øvrige store offentlige udbydere. Sikring af rigelig og nem adgang til ladeinfrastruktur er derfor en vigtig del af ambitionen om at være med til at få omstillet arbejdsmaskiner til emissionsfri løsninger.

Uanset om det er Københavns Kommune, andre bygherrer eller entreprenøren der skal sikre strømforsyningen, forudsætter dette, at der er tilstrækkelig strøm til rådighed på bygge- og anlægspladserne

eller i umiddelbar nærhed heraf. Her er offentlig tilgængelig ladeinfrastruktur, som også kan bruges af arbejdsmaskiner, være en væsentlig del af løsningen.

Strategisk udvikling af området for ladeinfrastruktur

Initiativ 11: Udvikling af nye målsætninger og initiativer for ladeinfrastruktur i København (TMF)

For at sikre et fremadrettet strategisk ophæng for udrulning af ladeinfrastruktur i Københavns Kommune, vil forvaltningen arbejde videre med udvikling af nye målsætninger og initiativer for ladeinfrastruktur i det fortsatte arbejde med TMF-visionen, Klimaplan 2035 og Energistrategien. Således vil de fremadrettede strategiske indsatser på området indtænkes i forvaltningens igangværende arbejde med at forenkle politikker, planer og strategier. Afsættes der midler til nogle af de i denne indstilling foreslåede initiativer, vil udrulning af disse koordineres med denne indsats.

Baggrund: Københavns Kommunes gældende *Handlingsplan for ladeinfrastruktur 2022-2025* indeholder mål, principper og initiativer til udbredelse af ladeinfrastruktur og blev endeligt vedtaget af Borgerrepræsentationen den 24. juni 2022. Handlingsplanen har primært fokus på kantstensopladning til person- og mindre varebiler.